

Asia: VN/5716/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi tuloverokertomuksen sisällöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VN/5716/2022

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi tuloverokertomuksen sisällöstä

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää kommentteja lakiluonnoksesta julkista maakohtaista tuloverotietojen raportointia koskevan direktiivin 2021/2101 implementoinnista Suomeen. Raportointi koskisi yli 750 miljoonan euron liikevaihdon omaavia suurkonserneja ja -yrityksiä. Näiden edellytettäisiin raportoivan kussakin EU-maassa maksamansa tuloverot. Muutos astuisi voimaan tilikaudella, joka alkaa 1.7.2024 tai sen jälkeen. Sama raportointivelvoite koskisi myös suomalaisia tytäryrityksiä ja sivuliikkeitä, jotka kuuluvat kyseisen liikevaihtorajan ylittävään ulkomaiseen konserniin.

Esitys sisältää lisäksi lakiehdotuksen tilinpäätöksen rekisteröimisestä digitaalisesti. Tämä esitys koskisi suuria ja keskikokoisia yrityksiä, sekä kaikenkokoisia säätiöitä. Digitaalista tilinpäätöstä koskeva esitys kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön asettamaan, PRH:n toteuttamaan Yrityksen digitalous -hankkeeseen.

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

1 Maakohtainen tuloverotietojen raportointi

Yrityksille on ollut voimassa jo aiemmin maakohtainen verotietojen raportointi, jossa tiedot on raportoitu viranomaisille. Tämä on kannatettavaa, koska yritykset ovat voineet luottaa, että liikesalaisuuden osalta sensitiiviset tiedot pysyvät salassa ja tietoja käytetään verotuksen toimittamiseen oikein. Maakohtaisen raportoinnin laajentaminen julkiseksi on merkittävä muutos ja sen osalta tuleekin noudattaa erityistä huolellisuutta, etteivät julkaistavat tiedot vaaranna yrityksen liikesalaisuuksia tai anna liikaa tietoa kilpailijoille. Siksi on tärkeää, että kirjanpitolain 3b luvun 8 §:ään on otettu direktiivin sallima väliaikainen poikkeus vakavaa taloudellista haittaa aiheuttavan tiedon julkistamista koskien.

Yrityksille on tullut viime vuosina lukuisia päällekkäisiä raportointivelvollisuuksia ja lisää on tekeillä (mm. minimiverodirektiivi, ETR-raportointi). Niistä jokainen aiheuttaa lisäkuluja ja -työtä. Yritykset haluavat toimia oikein, mutta sen on oltava mahdollista. Veroraportoinnin digitalisointi ja automatisointi vaatii johdonmukaisuutta ja lainsäädännön selkeyttä. Raportointivaatimukset eivät saa olla päällekkäisiä, ristiriitaisia, eriaikaisia, joka maassa erilaisia. Jokainen erilainen raportointi edellyttää yritykseltä, ja viranomaisilta, järjestelmämuutoksia ja lisätyötä. Inhimilliset virheet raportoinneissa, niiden laajan määrän ja eriäväisyyksien vuoksi, aiheuttaa riskin sanktioista. Siksi on tärkeää ja kannatettavaa, että esitysluonnoksessa maaraportoinnin tietosisältövaatimus rajataan direktiivin vaatimukseen, eikä Suomessa tehdä tiukempaa sääntelyä, kuin mitä direktiivi edellyttää.

Kappaleessa 3 on mainittu muutamia yksityiskohtaisia muutosehdotuksia koskien maakohtaista veroraportointia.

2 Digitaalinen tilinpäätös

Teknologiateollisuus lähtökohtaisesti kannattaa digitaalista tilinpäätöstä koskevaa ehdotusta. Se toteuttaa Yrityksen digitalous -hankkeen tavoitteita ja jatkaa Teknologiateollisuus ry:n aikanaan vetämässä RTECO-hankkeessa aloitettua digitaalisen tilinpäätöksen työtä. Katsomme, että tilinpäätösdatan paremmasta hyödyntämisestä olisi hyötyä kaiken kokoisille yrityksille.

Yrityksille tulevat kustannukset raportista arvioidaan vähäisiksi. Lausunnessakin kuitenkin myönnetään, ettei digitaalisen rekisteröinnin työkaluja juuri ole vielä saatavilla. PRH:n järjestelmien vastaanottokykyyn ja järjestelmiin todetaan tarvittavan kehittämistä, ja vaativan rahoitusta. Isoissa yrityksissä joudutaan usein rakentamaan omia softaratkaisuja, jotta ne ovat yhteensopivia muiden käytettävien järjestelmien kanssa. Siksi kuluja isoillekaan yrityksille ei voi pitää yhdentekevinä.

Digitaalisen tilinpäätöksen jättäminen on nyt jo vapaaehtoisesti mahdollista. Pakottavuus raportoinnissa on yritysten kannalta ongelmallista, koska se aiheuttaa liiketoimintaan liittymättömiä järjestelmäkuluja. Olemme kuitenkin pääosin samaa mieltä, etteivät aiheutuvat kulut tilinpäätöksen

digitaalisen raportoinnin osalta ole kohtuuttomia, eritoten koska sääntely kohdistuu (alkuvaiheessa) vain suuriin ja keskikokoisiin yrityksiin, on käytössä sähköiset kirjanpitojärjestelmät.

Isojen yritysten osalta voimaanastuminen 2023 on napakka aikataulu, mutta ymmärrämme, että itse raportointi tapahtuisi vasta 2024 puolella. Siten aikataulu on kohtuullinen. Kahden vuoden lisäaika keskisuurille yrityksille on periaatteessa hyvä, mutta vapaaehtoiseen raportointiin voisi panostaa niin, että sille on PRH:ssa vastaanottovalmiuskapasiteettia ja raportointityökaluja mahdollisimman pian. Mikäli ohjelmistopalvelutarjoajat joka tapauksessa kehittävät työkaluja isoja yrityksiä varten ja PRH varautuu vastaanottamaan tilinpäätöksiä, voisi harkita jopa nopeutettua voimaantuloa, eli 2024 tilikaudelta (raportointi 2025) keskisuurille yrityksille, jotta tilinpäätösdataa saataisiin laajemmin hyödynnettäväksi.

Pienten yritysten jättäminen pakollisuuden ulkopuolelle on ymmärrettävää ja kannatettavaa, mutta valtavirtaistumisen näkökulmasta toki hidaste. Teknologiateollisuus kannattaa vahvasti sitä, että tilinpäätöksen digitaalinen raportointi mahdollistetaan heti vapaaehtoisena myös pienemmille yrityksille. Pakollisuus kaikkien toimijoiden osalta pitäisi ottaa uudelleen harkintaan, jos nähdään että digitaaliset käytännöt eivät markkinavetoisesti leviä pienempiin yrityksiin sen jälkeen, kun velvoitteet isommille on saatettu voimaan.

Teknologiateollisuus esittää, että Verohallinnon osalta raportointimenettely tulee yhtenäistää mahdollisimman pian. Ei ole järkevää tai kohtuullista, että sama tilinpäätöstieto toimitetaan Verohallinnolle ja PRH:lle eri tavalla, eri aikaan. Samaa tietoa tulee kysyä vain kerran.

3 Yksityiskohtaiset muutosehdotukset

Kirjanpitolain 3 luku, 9a § 6 mom.:

Kahdenkertaisen raportointivelvoitteen välttämiseksi kannatamme listayhtiöiden rajaamista menettelyn ulkopuolelle tai vaihtoehtoisesti raportoinnin mahdollistamista ESEP-muodossa.

Kirjanpitolain 3 b luku, 5 §:

Lakiin ehdotetaan tehosteeksi kirjattavaksi direktiivin ulkopuolista säädöstä, jonka mukaan tuloverokertomusta koskevien velvoitteiden välttelystä tehtäisiin merkintä kaupparekisteriin viran puolesta. Teknologiateollisuus esittää tämän kansallisen lisäyksen poistamista. Käsite ”kiertotarkoitus yksinomaisena tarkoituksena” on tulkinnallinen, jonka selvittäminen vaatii tapauskohtaista tarkastelua. Ei ole asianmukaista, että yritys tai sivuliike merkitään julkisesti velvollisuuden kiertäjäksi, ilman varmuutta tilanteesta. PRH:n kehoitus ja toimittamatta jättämisestä normaalisti seuraavat sanktiot ovat riittäviä.

Kirjanpitolain 3b luku, 6 §:

On erittäin kannatettavaa, ettei Suomi implementoi direktiiviä tiukempaa sääntelyä maakohtaisen tuloveroraportoinnin osalta. Esityksessä sanotaan, että tuloverokertomuksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella perustuen artiklaan 48 c. Kuten esityksen sivulla 19 sanotaan, perustuslaki edellyttää verotuksesta säädettävän lailla. Teknologiateollisuus esittää kuitenkin pykälän tekstiin vielä tiukempaa sitomista artiklan sisältöön, esimerkiksi ”asetuksella ei saa säätää direktiivin tietosisällöstä poikkeavia tietopyyntövaatimuksia.”

Kielivaatimus s. 19

Esityksessä todetaan, että tuloveroraportilta ei edellytetä suomen tai ruotsinkielisyyttä siinä tapauksessa, että raportin laatii tšekäläisessä sivuliikkeessä määräysvaltaa käyttävä ulkomainen yritys. Teknologiateollisuus vahvasti kannattaa, että tämä laajennetaan kattamaan kaikkia tilanteita, tai vähintäänkin, että suomen ja ruotsin lisäksi englanninkielinen raportti hyväksytään aina.

Helsingissä 22.4.2022

Teknologiateollisuus ry

Petteri Rautaporras

Pääekonomisti, johtaja, uudistuva teollisuus

Lisätietoja:

Maria Volanen, johtava asiantuntija, veropolitiikka (maria.volanen@teknologiateollisuus.fi)

Volanen Maria
Teknologiateollisuus ry